

Scouting 4daagsekamp Nijmegen

Team EHBO

Informatie over Wespenteek

15 mei 2015

Inhoudsopgave

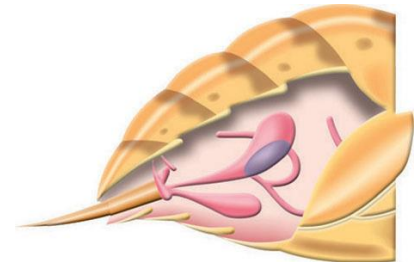
<i>Inhoudsopgave</i> _____	2
<i>Wespensteek</i> _____	3
<i>Voorzorgsmaatregelen</i> _____	3
<i>Behandeling</i> _____	4
<i>Reactie op een wespensteek</i> _____	4

Wespensteek

Bijen en wespen steken alleen als zij zich bedreigd voelen. De angel dient ter verdediging van hun kolonie. De meeste kans om gestoken te worden loop je dan ook als je in de buurt van een nest komt. Bij wespen neemt overigens de agressiviteit wel toe in de herfst, wanneer het voedsel schaarser wordt. Als je zelf rustig blijft, is de kans op een steek klein. Ga je daarentegen wild om je heen slaan, dan zorgt dit voor irritatie bij deze dieren, wat kan resulteren in een steek.

Wespen hebben een angel zonder weerhaken, een zogenaamde naaldangel. Hierdoor blijft de angel niet in de huid achter. Bij een steek verliest een wesp daarom zijn angel niet en is hij dus in staat om meerdere keren een steek toe te dienen. Vaak wel tot 10 keer! Het zijn overigens alleen de vrouwtjes die kunnen steken. Bij een steek spuit een wesp kleine hoeveelheden gif in bij zijn slachtoffer. Dit gif bevat lokstoffen waardoor andere wespen aangetrokken kunnen worden.

Bijen hebben een angel met weerhaken, die blijft steken in de huid van het slachtoffer. Als de bij zich na de steek probeert los te trekken, scheurt de angel met de gifblaas los van zijn achterlijf. Dit betekent meteen het einde van zijn leven. Omdat de gifblaas tot een minuut na de steek werkzaam blijft, is het van groot belang om de angel direct te verwijderen. Doe dit niet met duim en wijsvinger, omdat je er op die manier voor zorgt dat je nog meer gif in de huid duwt. Gebruik hiervoor een met alcohol ontsmette pincet. Net als bij wespen kunnen alleen vrouwtjes steken.

Voorzorgsmaatregelen

Het is heel eenvoudig om de kans op een steek van een bij of wesp te verkleinen door op de volgende dingen te letten:

- ☞ Bijen en wespen zijn in de omgeving van hun nest extra agressief. Blijf hier dan ook uit de buurt. Deze nesten bevinden zich vaak in holle boomstammen en houtstapels, maar kunnen ook rondom je huis voorkomen;
- ☞ Probeer nooit zelf een nest te verwijderen. Doe hiervoor een beroep op de brandweer of informeer bij de gemeente naar de afdeling ongediertebestrijding;
- ☞ Bijen en wespen komen af op zoete geuren. Pas daarom op met bijvoorbeeld zoete dranken, ijs en fruit. Drink frisdrank uit een blikje. Als er een wesp of bij inzit, kan die in je mond steken! Ook parfums, deodorant en zonnebrand hebben aantrekkingskracht op deze beestjes;
- ☞ Loop in de zomer nooit op blote voeten door een grasveld;
- ☞ Draag bij voorkeur nauwsluitende kleding en vermijd zwarte stoffen en kleurige bloempatronen;
- ☞ Insecten worden aangetrokken door transpiratievocht. Wees in deze gevallen extra alert;
- ☞ Blijf altijd rustig en maak geen heftige bewegingen! Bijen en wespen steken alleen als zij zich bedreigd voelen. Als je ze met rust laat, gaan ze meestal vanzelf weer weg;
- ☞ Gebruik een insectenwerend middel.

Behandeling

Je kunt zelf het volgende doen om een insectensteek goed te behandelen en te verzachten:

- ☛ Bij het achterblijven van een angel is het belangrijk om deze direct te verwijderen. De gifblaas blijft namelijk tot een minuut na de steek werkzaam. Doe dit niet met duim en wijsvinger, omdat je er op die manier voor zorgt dat je nog meer gif in de huid duwt. Gebruik hiervoor bij voorkeur een met alcohol ontsmette pincet of je nagel;
- ☛ Gebruik een gifpompje om eenvoudig en pijnloos het ingespoten gif te verwijderen. Hoe sneller je hiermee start, hoe groter het effect;
- ☛ Spoel het wondje, ontsmet het met een desinfecterend middel en dek af met een pleister;
- ☛ Bij jeuk, pijn en zwelling geeft een koude natte doek verlichting. Hiervoor kan ook een koelkompres gebruikt worden;
- ☛ Probeer niet te krabben, dit kan namelijk een infectie veroorzaken. Tegen jeuk zijn diverse middelen verkrijgbaar bij drogisterij en apotheek.

Neem direct contact op met een arts als je in de mond, tong of keel gestoken bent of een allergische reactie vertoont. Deze arts kan een noodbehandeling uitvoeren, door een of meerdere injecties met adrenaline te geven. Een ziekenhuisopname behoort tot de mogelijkheden.

Reactie op een wespensteek

Tijdens een steek laat een bij of wesp gif achter in de huid van het slachtoffer. Bij de meeste mensen laat zo'n steek een rood, gezwollen bultje achter dat wat jeuk veroorzaakt. Na een paar uur zijn de klachten vaak al verdwenen.

Jaarlijks geeft bij meer dan een half miljoen Nederlanders zo'n beet echter aanleiding tot meer lichamelijke klachten. Dit gebeurt bij mensen die een allergische reactie vertonen. Een dergelijke reactie kan pas ontstaan als men al eens eerder in aanraking is geweest met het insectengif (bij de eerste steek zal men meestal niet zo fel reageren).

Vaak weten mensen wel dat ze allergisch reageren op bijen- en wespensteken en zullen zij hiervoor een noodset bij zich dragen.

Milde allergie

Als je mild allergisch bent kan er een pijnlijke, rode zwelling ontstaan die steeds groter wordt. Zelfs het hele been of de arm kunnen gezwollen zijn. De zwelling ontstaat op de plaats rondom de steek. Deze vorm van allergie is heel vervelend, maar niet levensbedreigend.

Zware allergie – anafylactische shock

Bij zwaar allergische mensen breidt de allergische reactie zich uit over het hele lichaam. Er kunnen symptomen optreden als rode ogen, een lopende neus, een plotselinge bloeddrukdaling, opzwellen van het strottenhoofd of luchtpijp waardoor men in ademsnoed komt, braken, enz.

Deze reactie treedt 15 tot 30 minuten op nadat men gestoken is. Indien er niet onmiddellijk ingegrepen wordt kan er een zogenaamde anafylactische shock optreden.

Hierbij ontstaan ernstige hart- en ademhalingsstoornissen, vaak gevolgd door bewustzijnsverlies en/of een levensbedreigende shocksituatie. Het is dan van groot belang dat er direct professionele hulp ingeroepen wordt en er een behandeling plaatsvindt.

Mensen die weten dat ze een allergische reactie vertonen, doen er goed aan zich voor te bereiden op een eventuele volgende steek. Dit kan op twee manieren:

Noodset

Het is mogelijk om door je huisarts een noodset te laten voorschrijven. Deze set bestaat uit onder andere een automatische injectiespuit die bij toepassing tegen het dijbeen wordt gedrukt waardoor de naald er vanzelf uitspringt en de injectievloeistof (adrenaline) afgeeft.

De huisarts kan hierover uitgebreid informatie geven en leren hoe je de spuit moet gebruiken.

Hyposensibilisatie

De beste methode om iemand met een bijen- en wespenallergie te behandelen is een hyposensibilisatie kuur. Met deze kuur worden gedurende een bepaalde tijd oplopende concentraties gif ingespoten. Dit noemt men de instelfase. Vervolgens krijgen deze patiënten in de onderhoudsfase hun leven lang om de 2 a 3 maanden de hoogste dosis gif, nodig om een allergische reactie te voorkomen, ingespoten. Door het toedienen van deze kuur zal iemand bij een volgende steek 'normaal' reageren.

